

gló
f. 10-87.
kony-
a hazai
ó árak.
gar A.

ivánok

f
Deák 26

KAS

III. em.
enfélé
ására.
Modern
árak.

HÁZ
kus-tér.

idegenek

apoletana.
krászsüte-

lás.

A TENGERPART

NAPILAP.

Fiume, szerda 1910. május 4

101 szám

VII. évfolyam.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre ... 24 kor. | Negyedévre ... 6 kor.
Félévre ... 12 kor. | Egy hónapra ... 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyolcvan millió korona közszállítás.

I.
Ismeretes, — hisz hónapok óta szálló-
géként terjed és rémitgetik vele a magyar
közönséget — hogy a közös hadügyi kormány
220 millió koronás hajóépítkezést és új felszerelést tervez a haditengerészetnél. A lezajlott japán-orosz háború során szerzett tapasztalatok és tapasztalatok jutnak érvényre haditengerészetünk ez új akciójában, melyet megtagadhatunk s amelynek minél előbb való kivételét kérlelhetlenül megköveteli nagyhatalmi állásunk, a fennálló hármasszövetségből folyó katonai kötelezettségünk, partjaink és tengeri kereskedelmünk védelme és biztonsága — és az általános politikai helyzet, a béke biztosítása, amely — mindhiába ma is csak a „si vis pacem, para bellum“ elvével nyugszik.

Az Angliából kiindult „Dreadnought“-láz ráragadt a többi hatalmakra is — és megindult a hajóóriások építése Német, Francia és Olaszországban is. Hogy ettől mi sem maradhatunk el, azt fölösleges is bizonyítani; a nemzetnek meg kell hozni ezt a keserves anyagi áldozatot is, ha csak az Adriáról és világtegerekről kiszorulni, partjait és kikötőit esetleg támadásoknak véletlenül kiszolgáltatni és tengeri külkereskedelmét feláldozni nem akarja.

Az új kormány tehát a közös hadügyi kormány emez említett csemegéjével fog kedveskedni a parlamentnek s a legközelebb összeülő delegációknak legfontosabb és leg-sürgősebb feladata lesz a hadügyi költségvetés megszavazása és a haditengerészetnél már előzetesen — a jóváhagyás reményében — megindított hajóépítkezési akciónak tudomásul vétele és a fedezet előteremtése.

Szokásos ilyenkor — a nép kegyeire vadászó politikusok ezt el nem engednék — hatásos szónoklatokban menydörögni az u. n. improduktív katonai költségek és befektetések ellen.

Hogy ez most is így lesz és hogy a görög tüzek újra felgyulnak: több mint bizonyos. A fellobbanó tűz azonban kialszik s a szóáradat vége a költségvetés elfogadása és a hadügyi kormányzat igényeinek honorálása lesz ezuttal is. Végre is a politikusoknak számolniuk kell az állam biztonságával, — és egyetlen hónapja sem veheti magára a felelősséget azért, hogy a hadseregtől a haza és a nemzeti védelem eszközeit — csupa hazafiságból, — megtagadja.

És végre legyünk tisztában egy általános jelszóval, hogy ne mondjuk: vesszőparipával is! Azok a katonai beruházások nem is olyan improduktív kiadások, mint amilyenek talán látszanak és mondják. A katonai

beruházások, szállítások éltető elemei az iparnak, kereskedelemnek sőt a mezőgazdaságnak is; az erre való kiadások visszaáramlanak a nemzet széles rétegeibe s pénzt, munkát biztosítanak ezeknek és ezeknek s ekként szolgáljuk a közgazdaságot és közjólétet is.

Kétségtelen, hogy a közös hadügyi kormány a katonai megrendeléseknél és szállításoknál eddigelé sok súlyos mulasztást, hibát sőt bünt követte el és bizonyos, hogy nem ok nélkül húzódoztak honatyáink a folyton súlyosbodó hadügyi terhektől. A szállításoknál és megrendeléseknél a legtöbbször figyelembe sem vették a kvótarányt s alig juttattak néha morzsákat is a magyar iparnak és vállalkozásnak. Így természetesen részünkről joggal neveztek improduktívnak a katonai költségeket, mert a kiadott milliókkal csak az osztrák ipart, kereskedelmet és az osztrák népeket támogatták, mi pedig vereszeséget szenvedtünk s a teherbírást csökkent, mert a kiadott milliókból alig láttunk valamit, azok idegenbe vándoroltak. Ez a rendszer természetellenes és csak elszegényedésre vezet. Ez aligha lehet érdeke a közös hadügyi kormányának is.

Ma azonban más a helyzet. Jogaink és érdekeink biztosítva vannak s a közös hadügyi kormányának kötelessége ügyelni arra, hogy a megrendelések és szállítások a kvóta — illetve a hozzájárulás arányában hazánk iparának és kereskedelmének jussanak és hogy ez valóban így is legyen, arra nézve a magyar kereskedelmi kormányának intézményes felügyeleti és ellenőrzési joga van. A 220 millió tengerészeti beruházásból ekként közel 80 millió koronára rugó közszállítás a magyar ipart és kereskedelmet illeti meg. Ennyit kell kapnia a hajóépítkezésekből egymagából. Erre számíthatunk. Legyünk hát résen, hogy ebből a közszállításból egy fillér se hiányozzék — és hogy ez az összeg teljes egészében a magyar gazdasági élet szerveihez jusson vissza! És ha a Danubius fiumei telepe csak egy Dreadnoughtra kap megrendelést, akkor a 80 millióból hiányzó különbözetet más magyarországi megrendelésekkel kell a haditengerészet parancsnokságának pótolnia.

A közös hadügyi kormány sokszor hangoztatta megokolásában azt a kifogást, hogy nem ismeri a magyar ipari termelést és a szállító és termelő képességét. Lehet. De tény, hogy nem is volt kíváncsi rá. Erről tájékoztatni a magyar kereskedelmi kormány feladata s hisszük és el is várjuk, hogy e réven hű tájékoztatást nyer. Ám van az éremnek másik oldala is. Mi, a mi iparunk és kereskedelmünk sem ismerte a közös hadügyi kormány igényeit és szállítási feltételeit. Hiába érdeklődünk és vártuk a felvilágosításokat, adatokat, mintákat és feltételeket; azokkal nem siettek

— s ha akadt is néha buzgó és megrögzött vállalkozni óhajtó magyar iparos és maga nézett a dolog után: mire tisztába jött a dologgal, addigra elkaparították orra elől a megrendelést az élelmes és tulságos jóakarattal favorizált osztrák vállalkozók. Ennek a rendszernek végének kell lenni. A magyar nemzet az állam biztonsága érdekében meghozza a legsúlyosabb áldozatokat is; de viszont joggal várja el, hogy a megrendelések és szállítások hozzájárulásunk arányában hazánk iparának és kereskedelmének is adassanak.

(Folytatjuk.)

— **A szandzsák megvétele.** A „Neues Wiener Journal“ a következő budapesti táviratot közli: Komoly politikai körökben egy idő óta arról folyik a szó, hogy Aehrenthal gróf tárgyalásokat folytat Törökországnal Novibazár szandzsákságnak visszavásárlása ügyében. A tárgyalások befejezése rövid idő kérdése.

Ehhez a hírhez a nevezett lap a következő megjegyzést fűzi:

Bármily kalandosnak tűnik is fel ez a hír, meg kell állapítani, hogy a komoly katonai körök Aehrenthal akcióját mindjárt a szandzsáknak Törökország birtokába való visszabocsátása után elhamarkodottnak minősítették. Nincs kizárva, hogy Novibazár visszaszerzését most katonai tekintetek parancsolják.

UJDONSÁGOK.

— **A hangverseny egyesület estélye.** Nagy és előkelő közönséget vonzott tegnap este a Deák-szállóba a hangverseny egyesület által meghívott Tartini trió hangversenye. A trió két évvel ezelőtt járt itt és azóta a három művész játéka még jobban összenőtt. Különben is mint a triestzi Conservatorio Tartini zenetanárai, mindegyik a maga személyében is kiváló zenész. Speciálilásuk a trióval való foglalkozás, amiben a zenevilágban kevés versenytársuk van. A három számból álló műsort Volkmannal kezdték, melyet finom precizitással adtak elő. Legnagyobb sikerük volt Beethoven „Geistertrió“-jában, amelyet megelőzőtt a szépen kidolgozott Mozart trió. Az előkelő közönség, amely a termet megtöltötte, minden szám után zúgó tapsal honorálta a kiváló zenészek klasszikus játékát.

— **Darabváltozás a Fenicében.** A hétfő estére hirdetett „Boccacio“ operett előadása Huber karmester hirtelen rosszullete miatt elmaradt, helyette „A testőr“-t játszották. Az operett előadásra szépszámban egybegyűlt közönség nagy része visszakerít pénzt s a pompás vigjáték csaknem üres ház mellett folyt le. Az előadás kifogástalan volt. Ugy mint a bemutató alkalmával, most is Pogány és Bérczy alakításai voltak a legkitünőbbek.

— **Május elseje a gimnáziumban.** A főgimnázium második osztálybeli növendékei szintén megünnepezték május elsejét. A rögzített hangversenyen Hollander F. első és Kucich E. második hegedűs szépen játszották el Böieldien „Le Calif de Bagdad“ című néhez szinfóniáját.

— **Lovrana vendégei.** A szomszédos Lovránát április 22-étől 26-áig összesen 121 fürdővendég kereste fel.

— **Megszökött csaló kereskedő.** A boszniai biháci törvényszék ma táviratilag értesítette a fiumei rendőrséget, hogy Ballen József biháci kereskedő tizenhétézer koronás csalás elkövetése után megszökött. A törvényszék közölte egyúttal a szökevény kereskedő személyleírását is s kérte, hogy amennyiben Fiuméba jönne, tartóztassák le. A rendőrség Ballen kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Színházi hírek.** A színházi iroda közli: Ma, kedden a „Régi jó idők“ című mulatságos angol vígjátékot mutatják be, míg holnap szerdán Fall gyönyörű operettjét a „Dollárkirálynő“-t látjuk viszont a címszerepben Haller Irmával, Daisyt Déri Rózsi, Olgát Ernye Auréliával, Dénes Ákost Kondor Miklós, Schlick Hansot Szécsy Ferenc játsszák, akik mind új szereplői a népszerű operettnek. A csütörtök délutáni darab, Molière „Fösvény“-e ifjúsági előadásnak van szánva, míg este a „Boccaccio“ című nagy operett, mely a karnagy váratlan megbetegedése miatt hétfőn elmaradt, kerül előadásra.

Pénteken ismét a diadalmas „Luxemburg grófja“, szombaton Lehár Ferenc másik operettje a „Drótostó“, vasárnap d. u. pedig az „Ezeregyéj“ című gyermekdarab kerül színre. Este Huszka és Martos, a „Bob herceg“ és „Aranyvirág“ szerzőinek „Tündérszerelem“ című operettjét mutatják be itt először, a budapesti Népszínház-Vigopera műsorából.

— **A dinamitrobbantás áldozata.** Mattasich Iovranai utépítővállalkozó munkásai a falun kívül új utat készítenek. A sziklás talaj miatt azonban gyakran kell robbantani is. Tegnapelőtt a munkások a dinamitpatronok részére lyukakat furtak a sziklába s itt volt alkalmazva Rade Vjestica demanjei napszám is. Rade azonban nem vette észre, hogy egyik közelében lévő dinamittöltényt már elhelyezték s csak akkor ugrott felre, mikor a dinamit töltény már felrobbant. A szerterepülő kődarabok Radet az arcán s a balkezén sebesítették meg. A szerencsétlen napszámot az abbaziai mentők a fiumei kórházba szállították, ahol az orvosok megállapították, hogy Rade állapota súlyos.

— **Meglopott bérkocsis.** A hatvannyolc számú bérkocsi tulajdonosa Africs Mátyás tegnap bejelentette a rendőrségen, hogy Miközben a Via Mercato Coperto egyik ostiaijában borozott, ismeretlen tettesek ellopták 24 korona értékű lótarakóját. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Magyarország külkereskedelmi forgalma.** A m. kir. központi statisztikai hivatal tegnap tette közzé a magyar szent korona országainak ez évi március havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat. A füzet tartalmazza az 1910 év első három hónapjának forgalmi adatait a múlt év megfelelő adataival összehasonlítva. Ez adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 403.9 millió koronával szemben ez év január—március havában 414 millió koronát ért el s ebből 305 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk értéke a múlt évi 362.8 millió koronával szemben a f. év három első hónapjában csak 324.6 millió koronát tett, mely összeghez Ausztria 227.8 millió koronával járult. Az 1910 év első három hónapjában árumérlegünk összesen 89.4 millió korona, Ausztriával szemben pedig 77.2 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

— **Magyar iparosok és kereskedők Konstantinápolyban.** A török kereskedők tavalyi budapesti látogatásának viszonzásaképpen — mint tegnapi távirati rovatunkban közöltük, vasárnap délután több mint nyolcvan kereskedő és iparos indult el a fővárosból Konstantinápolyba. A társaságot, amelyet Fürst Bertalan udvari tanácsos, Kovács Gyula dr., a kereskedelmi muzeum igazgatója és Gelléri az Országos iparegyesület igazgatója vezettek, különvonat vitte a keleti pályaudvarról Belgrádba és Nisen át a török fővárosba. A vonat délután fél négy órakor futott ki Budapestről és ma reggel érkezett meg Konstantinápolyba,

ahol tiszteletükre nagy ünnepségeket rendeznek úgy a kereskedői testületek, mint az ifjútörök pártok és alkalmasint a szultán is kihallgatáson fogja fogadni a magyar vendégeket.

— **A kikötőből.** Május 3. Érkezett „Carniola“ osztrák gőzös Sminából 150 zsák valloneával, 56 hordó borral és 10 tonna vegyesáruval.

Indult: „Lamone“ olasz gőzös Anconába úresen, „Achile“ osztrák gőzös Konstantinápolyba 100 tonna cukorral, 30 tonna rizszel és 50 tonna vegyesáruval.

— **A Szinjáték pályázata.** A „Szinjáték“ színházi és zenei hetilap szerkesztősége pályázatot hirdet irodalmi értékű s előadható eredeti egyfelvonásos színműre. Pályadíj 200 korona. Pályázati határidő 1910. augusztus 15. A nyertes és esetleg a többi elfogadható pályamunkát a Szinjáték közli; utóbbiakat a rendes honorárium ellenében.

A jelígis levéllel ellátott pályaművek a szerkesztőség címére (VI. Terézkörut 17.) küldendők.

A pályázat zsürije a Szinjáték szerkesztőségének következő tagjaiból áll: Bárdos Artur, Góth Sándor, Hevesi Sándor, Náday Pál és Szini Gyula.

— **A petróleumkartell.** A magyar és osztrák petróleumgyárosok immár teljesen meggyeztek a közös eladási iroda felállításának dolgában, ami azt jelenti, hogy a petróleum 1910 május elsejétől kezdve 1917 épi április hónap végéig újra kartellált cikket képez. Az eladási iroda szabályzatait már megállapították s úgy Budapesten mint Bécsben külön ilyen irodát állítanak fel.

— **A Daloskőr hangversenye.** A Fiumei Magyar Daloskőr május hetedikén tartja meg a Deák-szálló nagytermében az ideai második dalestétjét. A hangverseny műsora a következő:

1. MIHÓ E. Magyarok imája. Éneklő a kar. 2. a) Erkel F. „La Grange“ ária Hunyadi László-ból. b) Verdi „Az apród dala“, az „Álarcos bál“-ból. Éneklő Sebeők Sári Bató László zongorakísérettel. 3. Liszt F. XII. Rapszódia. Zongorán játssza Boccolini Gina. 4. a) Fonj, fonj... svéd népdal. b) Nyiznyai R. Bölcsődal. Éneklő a kar. 5. a) Tarnay A. A réteken járok dalolva. b) Simkó N. Sirassatok engem. Éneklő Sebeők Sári Bató László zongorakísérettel. 6. Goll J. Magyar baka nóták. Éneklő a kar.

— **A Halley üstökös és a tengerészek.** Az Egyesült Államok meteorológiai és hidrogafikai intézete megkeresést intézett a világ összes tengerészeti hatóságaihoz, amelyben arra kéri a hatóságokat, hogy a tengerésztszket buzdítsák a Halley üstökös megfigyelésére. A megkeresés már megérkezett a trieszti tengerészeti hatósághoz, amely szerint nincs kizárva, hogy az üstökös közeledése vagy távozása idején rendkívüli elektromágneses tüntemények lesznek. Minthogy ezek a légköri tüntemények befolyást gyakorolnak a hajó irányítására s egyéb műszereire, az amerikai meteorológiai központ kéri a tengerészkapitányokat s a hajók Marconi állomásainak vezetőit, hogy május tizenhatodika és huszadika között éber figyelemmel kísérjenek minden rendellenességet. A kapitányoknak az intézet azt ajánlja, hogy a hajóhídon az őrség ideje alatt tapasztalt jelenségeket vezessék be a hajónaplóba, a marconisták pedig az említett idő alatt lehetőleg tartózkodjanak a Marconi készülék mellett. Végül a meteorológiai központ felkéri a tengerészeket, hogy észleléseiket közöljék vele, amelyeket közölni fog.

— **A hajópincér halála.** Zuczulich Henrik fiumei illetőségű hajópincér az április másodikán kikötőnkől Newyorkba indult Ultonia kivándorlási gőzösnél kapott alkalmazást. A hajópincér azonban utközben megbetegedett, úgyhogy a Newyorkba való megérkezés után a kórházba kellett szállítani. Zuczulich állapota azonban mindinkább rosszabbodott s április huszonharmadikán meghalt. A hajó parancsnokának a halálesetre vonatkozó jelentése most érkezett meg a fiumei révhatálhoz.

— **A vénleány sorsa.** A mentők tegnap a Via di San Sebastianon egy részeg öreg nőt találtak, aki a járdán aludt. Beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy Wolf

Klára hetven éves csabari, isztriai illetőségű vén leány. A kórházban régi ismerősként fogadták, mert Wolf Klára minden évben hat-szor-hétszer is a kórházba kerül s mindig csak nagy fáradtsággal lehet a testét teljesen elborító férgektől megtisztítani. A vénleánynak ugyanis sem lakása, sem hozzátartozója nincs s csak koldulásból éldegél. Ha azonban egy kis pénzhez jut, akkor mindjárt a korcsmába megy, ahol utolsó krajcárját is elkölti. Tegnap is így tett, megrongált szervezete azonban nem bírta el a sok alkoholt s így került a járdára, ehonnan a mentők szedték fel.

— **Tolvaj hajósalkalmazottak.** A Magyar Horvát hajóstársaság igazgatósága bejelentette a rendőrségen, hogy az utóbbi időben a társaság hajóin gyakran történtek lopások. Így legutóbb egy hölgy a „Salona“ egyik kabinjában hagyta ötven korona értékű arany mell-tűjét, amely eltűnt. A rendőrség a tolvajt Csár Ferenc huszonhat éves cirkevéncai pincér személyében letartóztatta, aki bevallotta, hogy a lopást ő követte el. A rendőrség azonban folytatja a vizsgálatot, minthogy valószínű, hogy Csár lelkét más bűn is terheli.

— **Elhibázott postaépítkezés.** Lapunk április tizenkettediki számában ilyen címmel közölt hírünkben kifogásoltuk, hogy a feladott és beérkezett leveleket és csomagokat nem a pályaudvaron dolgozzák fel, hanem a városi postahivatalba viszik, mivel a pályaudvaron emelt postahivatal kicsinek bizonyult. Erre vonatkozólag a budapesti posta- és táviróigazgatóság a következő helyreigazítást közli:

Fiume város posta igényeinek gyors és kellő kielégítésére a posta intézet mindenkor nagy súlyt fektetett, a mint azt a Fiumében működő postahivatalok száma is igazolja.

A pályaudvari postahivatal felépítésénél azonban nem lehetett oly módon terjeszkedni, a mint az a cél érdekében szükséges lett volna, mert a szűk helyi viszonyoknál fogva tekintettel kellett lenni a vasút jövőbeni fejlődésére is. A posta kezelés egy részének emelében való elhelyezése a kezelés lebonyolítását nehézkessé tette volna és a kézbesítés tekintetében a várt előnyt aligha hozta volna meg. A közvetítés gyorsítása érdekében azonban Fiumében május elsejétől kezdve automobil járatokat léptettek életbe, miáltal a posta anyag közvetítése úgy a feladás mint leadásra nézve előnyösen megrövidült.

— **Az abbaziai Szező szanatoriumba** az elmúlt napokban a következők érkeztek: Pápai Gézáne mérnökne Gyöngyösről, Tarcsay Mancika kisasszony Biró Boriska magánzónával Budapestről, Hirschler Ágost dr. orvos tanár nejevel Budapestről, Klein Ella földbirtokosné fiával Pusztá-Jenkéről, Kossa-Magyar Anna földbirtokos leánya, Richter Mátyás igazgató Miskolcra, Szegedy Maszák Sarolta udvari tanácsos neje, gyermekével Budapestről, Rosenthal Vilmos nagykereskedő nejevel Miskolcra, Kreisler Jenőné magánzóna Budapestről, Negru Vidor Pál Révaufaljuról és Weschberg Antalné bankárné gyermekével M. Ostrauról, Hazzslinszky Károly gyógyszerész Budapestről, Perez J. Raquelne magánzóna leányával Bécsből, Várnai Ignác tisztviselő Budapestről és Zifferer Lilly két gyermekével.

— **Megszökött vőlegény.** Samaoics Klára dobrignoi illetőségű fiumei napszámosnő tegnap megjelent a rendőrségen s elmondta, hogy C. D. nevű vőlegénye, akivel már hosszabb idő óta együtt él, csütörtökön eltávozott a közös lakásról s azóta nem tért vissza. A szökevény vőlegény azonban emlékül vitte magával menyasszonya öt selyemzsebkendőjét, amelyet egy dobozba záva egyik ágyban tartott, továbbá ötven korona készpénzt s a házasságkötéshez szükséges iratait. A meglopott menyasszony időközben megtudta, hogy C. D. az Adria hajóstársaság Báro Kemény gőzösével Délamerikába utazott. A rendőrség a feljelentést jegyzőkönyvbe foglalta s minthogy a gőzös jelenleg még Trieszben horgonyoz, megkereste a trieszti rendőrséget, hogy a hűtlen vőlegényt tartóztassa le.

— **Akit elhagyott a szeretője.** Novák Antal drávatyáni illetőségű fiumei vasuti fűtő már hosszabb idő óta viszonyt folytatott Jacmenovics Magda károlyvárosi leánnyal. A viszony később annyira benső lett, hogy Novák közös háztartásra lépett barátnőjével.

1910 V/4

Jacmenovics Magda azonban ráunt barátjára és tegnap, amíg Novák szolgálatot teljesített és gyorsan összecsomagolt s magához vette a gyorsan hetvenhat korona megtakarított pénzeszközét is. A leány ezután elutazott. Mikor a székely munkában kifáradt fűtő hazatérve, lakágyú tűzben találta, rögtön megértett mindent. Fajdalmát leküzdve a rendőrségre ment, ahol hűtlen barátját feljelentette. Megjegyezte egyúttal, hogy Jacmenovics Magda valószínűleg Károlyvárosban lakó anyjához utazott. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Távirat ◀▶ Telefon

Justh Gyula beszámolója.

MAKÓ, máj. 3. Justh Gyula áldozó csüörtökön tartja meg Makón beszámoló beszédét s még a héten megkezdí dunántúli agitációs körutját.

Programmbeszéd véres verekedéssel.

KARÁNSEBES, máj. 3. A bozovicsi választókerületben Burdia Szilárd munkapárti képviselőjelölt programmbeszéde után nagy verekedés támadt. A Burdia párti választók ugyanis összeverekedtek Vlád. Aurél nemzetiugyanségi képviselőjelölt választóival. A verekedés hevében egy Burdia párti választót agyonvertek, egy másikat pedig halálosan megsebesítettek.

Heves választási küzdelem.

NYIRBOGDÁNY, máj. 3. A nyirbogdányi választókerületben Hocsáth József Kossuthpárti képviselőjelölt ellen Vay Gábor Justh párti programmal lépett fel ellenjelöltnek. A jelöltek között rendkívül heves küzdelemre van kilátás.

Igazgató a vélemény szabadság ellen.

MAROSVÁSARHELY, máj. 3. A Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár igazgatója Taussig Hugó körrendeletben tiltotta meg az intézet tisztviselőinek a politikai véleménynyilvánítást s hogy a választási harcban részt vegyenek. Az igazgató rendeletét azonban Izsák a váltóosztály főnöke nem vette tudomásul s a körrendelet aláírását megtagadta. Mikor az igazgató erről tudomást szerzett, magához hívatta Izsákot, akit állásától nyomban felfüggesztett. A takarékpénztár tisztviselői a felfüggesztett váltóosztály főnökkel szolidaritást vállaltak.

Kinos eset a Park klubban.

BUDAPEST, máj. 3. A Park-klubban tegnap este nagy kavargás keletkezett, amelyből kifolyólag Szapáry Pál gróf, a klub igazgatója elhatározta, hogy állásáról lemond. A klubtagok ma megkísérelték, hogy Szapáry Pál gróft elhatározásának visszavonására bírják, ez azonban eredménytelen maradt, minthogy a gróf hajthatatlanul ragaszkodik lemondásához. A kinos affér Dániel Tibor főispán neje, Neumann Juliska, az aradi Neumann szeszgyáros leánya miatt történt. A feltűnő esemény miatt számos lovagias ügy is keletkezett.

Oláhok a volt képviselőjük ellen.

SZÁSZVÁROS, máj. 3. A május elsejének megünneplése alkalmából a főtéren rendezett nagy gyűlésen Kristea keresztényszocialista éles

Az élet zavartalan örömeiből

egy hálandónak sem jut része. Ezt mindenki tapasztalhatja, a ki egy séta vagy kirándulás után nagyon meghűlve tér haza. De legalább könnyen segíthet a baján, ha mindjárt vesz a legközelebbi gyógyszertárban vagy drogeriában Fay-féle valódi szodeni ásványpasztillát. Fay szodeni pasztillája nem engedi a meghűlést elhatalmasodni, használata azonkívül nagyon kellemes és kényelmes. Egy doboz ára 1 kor. 25 fillér.

Főképviselet Magyarország-Ausztria részére W. Th. Güntzert cs. és kir. udvari szállító, Wien, IV/I. Grosse Neugasse 17.

hangon támadta a papságot. Beszéde után a szászvárosiak nevében egy oláh kőműves állott el szólásra s azt fejtegette, hogy Vlád Aurél, a fkerület volt képviselője nem váltotta be azokat az ígéreteket, amelyeket megválasztása előtt tett s az oláhok most rosszabb helyzetben vannak, mint eddig voltak. A gyűlésen heves jelenetek keletkeztek, úgyhogy a gyűlést fel is kellett osztatni.

A gazdapárt Justhék mellett.

MAKÓ, máj. 3. Az országos gazdapárt csanádmegyei kerületének igazgatósága ma gyűlést tartott, amelyen a központi igazgatóság javaslatára elhatározták, hogy a makói és a csanádmegyei választókerületekben a gazdapárt a Justh pártot fogja támogatni.

Az albán lázadás leverése.

ÜSZKÜB, máj. 3. Ma ismét megnyílt a postavonatok közlekedése Üszküb és Mitrovica között, Sefket Turghut pasa seregével megszállotta a kaceniki hegyszorosot. A török sereg vesztesége csekély. Két török katona öngyilkosságot követett el, mert nem akart a hitsorsos albánokra löni.

Idria-Seferből az albánok menekülnek, elreptél a Tutena-Planina magaslatait és Gilna falu környékén gyülekeznek, ahol a lázadás vezére tartózkodik. A török sereg kardcsapás nélkül nyomul előre és sok foglyot hurcol magával. Tughut Sefket pasa a sereg élén Kaczonikból Eleshan felé vonul. Meg akarja kerülni Grabuljevácnál az arnauták seregét. Ma 90 török sebesültet szállítottak Szalonikibe.

Körözött házasságszedelő.

BUDAPEST, máj. 3. A pestvidéki törvénytörés vizsgálóbírája ma elfogatási parancsot adott ki Seres Jenő újpesti fényképész ellen, a ki házasságszedéssel csalást és sikkasztást követett el. A vizsgálat megállapította, hogy Seres huszonnégy leánynak ígért házasságot s mindegyiktől nagyobb összegű pénzt csalt ki. Seres Jenő, amikor üzelmek kiderültek, megszökött.

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Korzó.

40 elegánsan berendezett szoba K. 2:40-től főfelé.

Kitünő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcsó havi előfizetés.

Aszfaltrozott s teljesen újjaépített tekepálya.

Tulajdonos: Almer Mihály

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-u. 37. megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Forgács László Fiume, Via Clotilde Traversale 1

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszító és butorszővetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárúk szőrmék stbiek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is. A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árainról, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.
TULAJDONOS: ifju BUDAI KÁROLY

Kőbányai Polgári serföző gyártmánya.

Szt. István védjegyű

Dupla Malátasör

tavaszi csapolása!

Susakon: Hotel Continental éttermében.

Cantrida: Restaurant Fiume Fürdővendéglő Mittel.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmajč palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdőkkel és villanyos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlani borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Kisasszony jó fizetéssel irodába azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban,

Gyakornok jó fizetéssel irodába azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Elegáns, erkélyes butorozott használatú és villanyvilágítással azonnal kiadó Via Clotilde superiore Gherbaz ház I. em. 6

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szapáry, az Adria palota mellett. Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha. Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitünő villás reggeli.

Mérsékelt árak. Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos: LIBERMANN IZSÓ
Telef. 11-49

Vasuti vendéglő

a pályaudvaron a város közvetlen közelében szép kerthelyiséggel. Kifogástalan konyha s közvetlen termélektől berzett borok. Számos látogatást kér

Kass Gusztáv
vasuti vendéglős

Tükör- és képrámaköt készit és
mindennemű

aranyozó-munkát

vállal **Kunasz Erich - Fiume**
Via Remai I. Via Remai I.
Kivánatra mintákkal házhoz jövök.

Perosa Péter - Fiume Via Remai I.

Nagy papirkárpit raktára.

A legelső gyárakból való, legújabb
mintaju fali tapéták nagy választéka
olcsó áron.
Elvállal bármely festő-, dekorateur-
s papirtapéta-munkát kifogástalan s szép
kivitelen.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási
jutalékkal felvételnek

„A TENGERPART” kiadóhiva-
talában Vicolo delli Ospedale,
Wurzer-ház.

Nemes Henr. bazárja Fiume V. fiumara 4. a legjobb és legolcsóbb bevá-
sárlási forrás. Nagy választék
mindennemű cipőkben harisnyák szalmakalapok fehérnemű utazási cikkek
konhaeszközök, diszműtárgyakban stb. Gyermekkoszik. Játekkartya elarusítás.

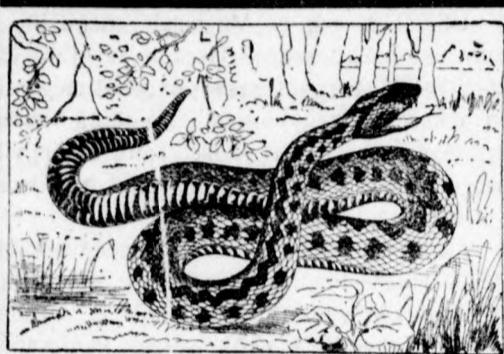
Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Csak néhány napra látható a Scoglietton

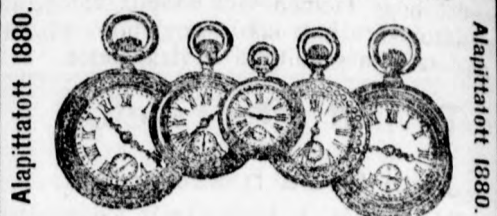
Nagy Állatsereglet

a forró égöv legritkább vadállataival.

Előadások d. u. 5 órakor. — A vadak
etetése este 8-kor. Számos látogatást kér.

A tulajdonos.

Fiume első, legnagyobb és
legjobb hírnevű óraüzlete

Nattich Henrik - Fiume (COPSO)
CHRONOMÉTER ÉS MŰÓRAS.

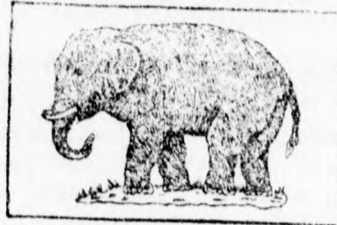
Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-
hütte-féle gyártmányu elsőrendű órákban
és chronométerekben.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Vajda János

uri és női szabó
:-: Fiume :-: Corso :-:

Figyelmébe ajánlja a
n. é. közönségnek
ujjonan érkezett női
és uri szövet-ujdon-
:-: ságait. :-:

Kitűnő szabás!

!! Elsőrendű fővárosi munkások !!

Mérsékelt árak!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via
Fosso 8 sz. alatt levő Cussar-házban

kész férfi és gyermekruha üzletet
nyitottam

Nagy raktár felöltőkben, fiu- és gyermeköltönyökben. Mér-
ék utáni ruhák jutányos áron. Számos megbízást kér

Rados Rudolf.

PAPP RUDOLF DROGÉRIÁJA

NAGYBAN! : FIUME, VIA DELLE PILE 2. SZ. : KICSINYBEN

Mindennemű droguista-cikk, vegyiszerek, kén, szulfát stb.
közvetlen behozatala. Ásványvíz-raktár. Nagy választék illat-
szerekben, szivacsokban és egyéb toilette-cikkekben. Festé-
kek, ásványneműek, szobafestő-matricák, fényképészeti cikkek.

Ingyen sőtétkamra.

LUSSINGRANDE

PENZIÓ VILLA PUNTA

Egész éven át nyitva. - Saját
tengeri fürdő. - Modern kénye-
lem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

:-: Lussingrande :-:
Hungária Penzió

Magyar ház modern kom-
forttal. - Napi ellátás 6 ko-
rona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos:

özv. Seress Imréné.

ORIENTALE KÁVÉHÁZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas sörcsarnokkal egyesítve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporetto állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében.
Az egész házat magába foglaló, e célra épült
elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű
tetőtérasszal. - Kitűnő fagyaltok és frissítő
italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyel-
:-: ven. - Mérsékelt árak. :-:

:-: **Az idegenek találkozó helye.** :-:

Esténként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

ADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

„MERCUR”

könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Uj magyar nyomda Fiumében.

☞ **Telefon sz. 9-32.** ☜

Tulajdonos: **CHILKO JÓZSEF**

NYOMTOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR” NYOMDÁJÁBAN FIUME